

ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19

Online Learning Readiness Among University Bachelor's Degree Students in Bangkok Amidst Covid-19

ลัดดาวัลย์ คงสมบุญ

Laddawan Kongsomboon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education Bangkokthonburi University

e-mail : laddawan.ksb@gmail.com

Received: November 21, 2020; Revised: December 10, 2020; Accepted: December 15, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย 2) ศึกษาปัจจัยและประสบการณ์การเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ 3) ศึกษาวิธีการที่นักศึกษาต้องการในการเรียนรู้ออนไลน์และความต้องการที่จะใช้การเรียนรู้ออนไลน์ นอกจากนี้ยังศึกษาความท้าทายที่นักศึกษาต้องพบเจอในการเรียนรู้ออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 399 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์จาก 4 มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ Google Form 2) แบบสอบถาม Online Readiness Scale (OLRS) 3) สื่อออนไลน์ต่าง ๆ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ t-test แบบ Independent Sample

ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ นักศึกษาหญิงมีความพร้อมมากกว่านักศึกษาชาย เช่นเดียวกับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 เมื่อเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 2) ปัจจัยและประสบการณ์ในความท้าทายที่สุดสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 คือ การทำความเข้าใจเนื้อหาของวิชา สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 คือ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะว่าในอนาคตรัฐบาล บริษัท โทรคมนาคมและมหาวิทยาลัยควรลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตทั่วประเทศ เนื่องจากการเรียนรู้ออนไลน์จะเป็นบรรทัดฐานใหม่ในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอนออนไลน์ของอาจารย์นักวิชาการเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบการเรียนรู้

ออนไลน์ผ่านการบรรยายที่บันทึกไว้ล่วงหน้าและมากกว่าครึ่งหนึ่งของนักศึกษาระบุว่าหากเลือกได้ไม่ต้องการเรียนรู้ออนไลน์ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: ความพร้อม, การเรียนรู้ออนไลน์, ไวรัสโควิด 19, นักศึกษามหาวิทยาลัย

ABSTRACT

This research aims to 1) Study the online learning readiness of university students 2) study the factors and experiences of students' online learning that affect their readiness for learning 3) study the methods students want to learn online and Want to use online learning. Other than challenges they face. The samples of the research were 399 University students in different online learning courses from 4 University 1) King Mongkut's University 2) Bangkokthonburi University 3) Thonburi University and 4) Ramkhamhaeng University Using Sample Random Sampling The research instruments were 1) An online questionnaire using Google Form was sent out via instant messenger 2) Online Readiness Scale (OLRS) 3) Different types of online media. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test Independent Sample.

The results of the research were as follows: 1) the readiness for online learning Female students is more prepared than male students. The same is true for the third-year students compared to the first-two-year students. 2) The most challenging factor and experience for the first-two students is understanding the subject matter. For third-year students is Internet connection. The researcher suggested that in the future, governments, telecommunications companies and universities should invest in the development of Internet infrastructure across the country. As online learning will be the new norm in the near future. Universities are also required to provide additional training to enhance the online teaching skills of teachers. and 3) most students prefer online learning through pre-recorded lectures, and more than half of students say that if they do not want to continue learning online in the future.

Keywords: Readiness, Online learning, Covid-19, University student

บทนำ

ในเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน Covid-19 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของ

นักเรียน นักศึกษาทั่วโลกภายในช่วงเวลาสั้น ๆ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) คาดว่าเด็กกว่า 421 ล้านคน

ได้รับผลกระทบจากการปิดโรงเรียนใน 39 ประเทศ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งในด้าน การศึกษา คือ "การเคลื่อนไหวทางออนไลน์" ที่ใหญ่ ที่สุดในประวัติศาสตร์การศึกษา สิ่งนี้และการ เปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ที่ตามมาทำให้เราสามารถ มองเห็นอนาคตของการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ หลายคนคาดการณ์ว่าจะเป็นเรื่องปกติใหม่ในการ เรียนรู้ (Tam & El-Azar, 2020)

นักศึกษาและอาจารย์ในสถาบัน อุดมศึกษาได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการ เปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยมีมาก่อนอันเป็นผลมาจาก การแพร่ระบาดของโควิด -19 (Chung, Mohamed Noor & Mathew, 2020)มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง หลายแห่งทั่วโลกได้นำการเรียนรู้ออนไลน์มาใช้ เพื่อให้การศึกษามีความต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยเคม บริดจ์กลายเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในสหราชอาณาจักรที่มีการปรับเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอน ทางออนไลน์ตลอดปีการศึกษา 2020/2021 เพื่อลด การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 (Europe News, 2020) และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั่วโลกได้ ดำเนินการตาม

ในประเทศไทยก็เป็นเช่นเดียวกับหลาย ประเทศทั่วโลกมีการบังคับใช้คำสั่งควบคุมการ เคลื่อนไหว(MCO) และประกาศข้อกำหนดห้าม บุคคลออกนอกเขตเคหะสถานหรือเคอร์ฟิว เพื่อทำ ให้อัตราการแพร่กระจายของโควิด-19 ลดลง กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยมีการ ประกาศให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของ กระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ เนื่อง ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 มีการแพร่ระบาด ในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยจึงให้

สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนทั้งในระบบ และนอกระบบ ซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของศธ. (กระทรวงศึกษาธิการ) ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2563 เป็นต้นไปจนกว่า จะมีประกาศเปลี่ยนแปลง(กระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศไทย, 2020) แม้จะปฏิเสธไม่ได้ว่าการ เรียนรู้ออนไลน์ถือเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการสร้าง ความต่อเนื่องในการเรียนรู้ในยุค New Normal “ความปกติแบบใหม่” แต่การเรียนรู้ในรูปแบบนี้ อาจจะทำให้สูญเสียบางอย่าง เช่น การขาดความ เข้าใจจากมนุษย์ถึงมนุษย์ เช่น การรับรู้ถึงความไม่ เข้าใจของนักศึกษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้า การเล่าเรื่องตลกเล็กน้อยเพื่อทำให้อารมณ์ดีขึ้น, การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาซึ่ง สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการ เรียนรู้แบบตัวต่อตัว การไม่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการไม่สามารถจัดการศึกษาแบบกลุ่มที่ นักศึกษาเคยชินชอบมาก่อนก็เป็นความท้าทาย บางประการที่ต้องจัดการในช่วงสถานการณ์นี้

ในสถานการณ์การเรียนการสอนที่ เปลี่ยนแปลงนี้ อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเตรียมการสอนภายในช่วงเวลาสั้น ๆ นักศึกษา หลายคน พบว่า ต้องเผชิญกับความท้าทายกับการ เรียนรู้ทางออนไลน์ แม้จะมีนโยบายและการ เตรียมการทั้งหมดของกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาล และเจ้าหน้าที่วิชาการ โดยมีคำถามที่ว่านักศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ออนไลน์หรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความ พร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาเพื่อตอบปัญหาที่เกิดขึ้น การศึกษายังพยายามค้นหาวิธีการเรียนรู้ออนไลน์ ที่นักศึกษาต้องการและความท้าทายที่นักศึกษา

ต้องเผชิญ โดยการศึกษาที่ใช้ Online Readiness Scale (OLRS) โดย Hung, Chou, Chen และ Own (2010)

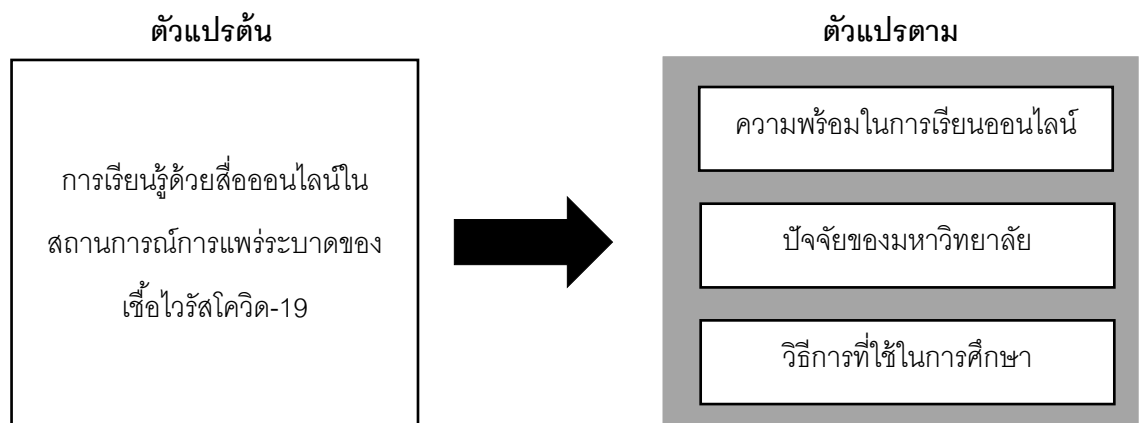
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

2. เพื่อศึกษาปัจจัยและประสบการณ์การเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมสำหรับการเรียนรู้

3. เพื่อศึกษาวิธีการที่นักศึกษาต้องการในการเรียนรู้ออนไลน์และความต้องการที่จะใช้การเรียนรู้ออนไลน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ในมหาวิทยาลัยทั้งรัฐบาลและเอกชนมีความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน ทั้ง 4 แห่ง รวมทั้งหมด 439 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นักศึกษาทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยการวิจัยครั้งนี้มีขอบข่าย ดังนี้

1) **กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย** ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่ายในหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์จาก 4 มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นักศึกษามหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี ชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชน จำนวน 97 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและ

สาขาวิชาการศึกษารัฐมวัย รวมจำนวน 120 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 83 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 99 คน รวมจำนวนทั้งหมด 399 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ Google Form ถูกส่งผ่านทาง Instant Messenger ไปยังนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมด 439 คน โดยมีตัวเลือก 5 ลำดับ/ระดับ โดยมีตั้งแต่ 1 (เห็นด้วยน้อยที่สุด) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) นอกจากนั้นยังมีอีกหนึ่งแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ออนไลน์ ความตั้งใจที่ต้องการใช้การเรียนรู้ออนไลน์ในอนาคต ข้อมูลเกี่ยวกับความท้าทายที่ต้องเผชิญ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสำรวจความพร้อมในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการตอบแบบสอบถามกลับของนักศึกษา ซึ่งมีจำนวนการตอบกลับจำนวน 399 คน โดยอัตราการตอบกลับเท่ากับ 90.9% หลังจากนั้นนักศึกษาทุกคนจะได้รับการสอนออนไลน์โดยใช้ทั้งวิธีซิงโครนัสและอะซิงโครนัส (synchronous and asynchronous) สำหรับวิธีซิงโครนัส เป็นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนนี้ใช้โปรแกรม Google Meet, Zoom, WhatsApp และ TeamLink ถ่ายทอดสดตามตารางเวลาเดิม สำหรับวิธีการอะซิงโครนัสอาจารย์ผู้สอนใช้สไลด์ PowerPoint ที่บันทึกไว้ล่วงหน้าพร้อมเสียงพูดและอัปโหลดไปยัง YouTube และ Google Classroom เพื่อค้นหาว่าวิธีการเรียนรู้ที่

นักศึกษาต้องการ โดยมีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลทางสถิติ โดยนำแบบสอบถามความพร้อมในการเรียนออนไลน์ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical Package for Social Science (SPSS)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 399 คน ประกอบด้วย ชาย 116 (29%) และหญิง 283 (71%) ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ที่เหลือ 221 คน (55%) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 โดยศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยภาครัฐ 205 คน (51%) และมหาวิทยาลัยภาคเอกชน 194 คน (49%) แสดงไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	116	29.00
	หญิง	283	71.00
ระดับการศึกษา	ชั้นปีที่ 1-2	221	55.00
	ชั้นปีที่ 3-4	178	45.00
มหาวิทยาลัย	รัฐบาล	205	51.00
	เอกชน	194	49.00

2) ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวมของนักศึกษาวัดได้จากการคำนวณค่าเฉลี่ย OLRS Online Readiness Scale (OLRS) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.91 ถึง 4.33 แสดงถึงความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับสูง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีความพร้อมในระดับสูงสุดในมิติการรับรู้ความสามารถในตนเอง

ของคอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต (CIS) แต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในมิติการควบคุมตัวผู้เรียนเอง อย่างไรก็ตามคะแนนความพร้อมของผู้เรียนโดยรวมแสดงให้เห็นว่าโดยทั่วไปแล้วความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์

(n = 399)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต	4.33	.776
แรงจูงใจในการเรียน	4.07	.926
ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวม	4.06	.737
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.99	.831
การสื่อสารออนไลน์การรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.99	.991
การควบคุมตัวผู้เรียน	3.91	.750
รวม	4.06	.835

3) ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวมระหว่างเพศและระดับการศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ทางออนไลน์โดยรวมสำหรับเพศและระดับการศึกษามีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

ผู้หญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายและนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ดังที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพร้อมในการเรียนรู้โดยรวมระหว่างเพศและระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	ตัวแปร	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เพศ	ชาย	116	3.93	.747
	หญิง	283	4.11	.727
ระดับการศึกษา	ชั้นปีที่ 1-2	178	3.87	.711
	ชั้นปีที่ 3-4	221	4.21	.722

4) การทดสอบโดยใช้ t-test แบบอิสระแสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวม กล่าวอีกนัยหนึ่งทั้งชายและหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความพร้อมโดยรวมสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ สำหรับระดับการศึกษานั้นมีผลอย่างมาก

ต่อความพร้อมโดยรวมของนักศึกษาในการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์มากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-2 $t(397) = -4.707, p = 0.00$ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบ t-test

Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig.(2 tailed)	Mean Difference	Std. Error Differences	Lower	Upper
เพศ	Equal variances assumed	.003	.959	-2.28	397	0.23	-.184	.808	-.343	-.025
	Equal variances not assumed			-2.25	208.76	0.25	-.184	0.80	-.345	-.023
ระดับ การศึกษา	Equal variances assumed	.135	.713	-4.70	397	0.00	-.340	.072	-.482	-.198
	Equal variances not assumed			-4.71	381.36	0.00	-.340	0.72	-.4821	-.198

5) ปัจจัยของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการสร้างความแตกต่างในความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ พบว่า ความพร้อมในการเรียนออนไลน์โดยรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีความพร้อมในการเรียนออนไลน์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 ซึ่งมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่

3.84 ซึ่งสอดคล้องกับผลของระดับการศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยรัฐบาลมีนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นชั้นปีที่ 3-4 ต่างจากมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับชั้นปีที่ 1-2 ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ปัจจัยของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการสร้างความแตกต่างในความพร้อมสำหรับการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไป	ตัวแปร	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มหาวิทยาลัย	รัฐบาล	205	4.14	.883
	เอกชน	194	3.84	.866
ระดับการศึกษา	ชั้นปีที่ 1-2	178	3.87	.711
	ชั้นปีที่ 3-4	221	4.21	.722

6) ความท้าทายที่ต้องเผชิญในการเรียนรู้ออนไลน์ ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ออนไลน์ถูกจัดไว้ในแบบสอบถามเพื่อให้นักศึกษาเลือกได้ โดยสามารถเลือกความท้าทายได้มากกว่าหนึ่งข้อ นอกจากนี้ยังมีช่องสำหรับความท้าทายเพิ่มเติมที่นักศึกษาสามารถเขียนลงไปได้ ความท้าทายเหล่านี้ถูกคำนวณแล้วจัดอันดับตามเปอร์เซ็นต์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน นักศึกษาจัดอันดับความท้าทายแตกต่างกันไป ความท้าทายหลักที่นักศึกษา 66% ต้องเผชิญคือความยากในการทำ ความเข้าใจเนื้อหาของวิชา ตามด้วยการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (60.2%), ยากต่อการโฟกัส (58.8%), วิธีการออนไลน์ต่าง ๆ ที่อาจารย์ใช้ (48%), การ

ขาดแรงจูงใจเนื่องจากไม่มีการติดต่อแบบตัวต่อตัว (45.7%), ข้อมูลบรอดแบนด์ที่จำกัด (39.3%), แล็บที่อับและอุปกรณ์ช้า (32.6%) และในที่สุดก็ขาดทักษะทางเทคนิค (25.9%) แม้ว่าความท้าทายจะเหมือนกัน แต่นักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาลก็จัดอันดับให้แตกต่างกันเมื่อเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ความท้าทายหลักของนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาอันดับที่ 1 (59%) นี่เป็นปัญหาเร่งด่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพื้นที่ ปริมาณพลหรือชนบทของไทย และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้รับความสนใจตั้งแต่มีการบังคับใช้ การจำกัดการเคลื่อนไหว (MCO) ดังที่เห็นใน ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความท้าทายที่ต้องเผชิญในการเรียนรู้ออนไลน์

ความท้าทาย	นักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 (n=178)			นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-2 (n=221)		
	n	%	ลำดับ	n	%	ลำดับ
- การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	105	59.0	1	133	60.2	2
- วิธีการเรียนรู้ออนไลน์ที่แตกต่างกัน มากเกินไปโดยอาจารย์	84	47.2	2	106	48.0	4
- ข้อมูลบรอดแบนด์ที่จำกัด	80	45.0	3	87	39.3	6
- แล็บท็อป อุปกรณ์ส่วนตัวซ้ำ	76	42.7	4	72	32.6	7
- โฟกัสยากเนื่องจากการรบกวนจาก สิ่งรอบข้าง	71	40.0	5	130	58.8	3
- ขาดแรงจูงใจเนื่องจากไม่มีการติดต่อกับ เพื่อนและอาจารย์แบบตัวต่อตัว	68	38.2	6	101	45.7	5
- ยากที่จะเข้าใจเนื้อหาของวิชา	43	24.0	7	146	66.0	1
- ขาดทักษะทางเทคนิคในการใช้การ เรียนรู้ออนไลน์	42	23.6	8	57	25.9	8

7) วิธีการเรียนรู้ออนไลน์ที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดและน้อยที่สุด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (69%) ชอบการบรรยายที่บันทึกไว้ล่วงหน้าซึ่งอัปโหลดไปยัง Google Classroom และ YouTube เมื่อเทียบกับวิธีอื่น ๆ ในทาง

กลับกันข้อความเสี่ยง WhatsApp, TeamLink การถ่ายทอดสดตรงตามเวลา ถูกระบุว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ออนไลน์ที่ได้รับความนิยมน้อย ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 วิธีการเรียนรู้ออนไลน์

วิธีการที่ใช้ในการเรียนออนไลน์	n	ร้อยละ
การบรรยายที่บันทึกไว้ล่วงหน้าอัปโหลดไปยัง Google Classroom, YouTube	267	69.00
Zoom / Google Meet	77	19.30
ข้อความ WhatsApp / TeamLink ถ่ายทอดสดตามตารางเวลาเดิม	33	8.30
ข้อความเสี่ยง WhatsApp	13	3.40

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19 ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวม ความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวมของนักศึกษาวัดได้จากการคำนวณค่าเฉลี่ย OLRS Online Readiness Scale (OLRS) คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.91 ถึง 4.33 แสดงถึงความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับสูง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีความพร้อมในระดับสูงสุดในด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองของคอมพิวเตอร์ / อินเทอร์เน็ต (CIS) แต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในมิติการควบคุมตัวผู้เรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Chung et al (2020) และ Hung et al (2010) ซึ่งพบว่านักศึกษามีผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกันในเรื่องความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ และสอดคล้องกับ จีระวัฒน์ ยุวมรพิทักษ์ (2544) ศึกษาเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ พบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวมระหว่างเพศและระดับการศึกษา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 โดยมีการทดสอบเพิ่มเติมโดยใช้ t-test แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลอย่างมี

นัยสำคัญต่อความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์โดยรวม กล่าวอีกนัยหนึ่งทั้งชายและหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความพร้อมโดยรวมสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภมาศ ทองใส (2536 : 104) และวิไลพร มณีพันธ์ (2539 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน พบว่า มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกันทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กระบวนการทางการศึกษาสอนให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมได้รับการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และ ความสามารถมากกว่า (เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต, 2546 : 74)

2) ปัจจัย และ ประสพการณ์ ของมหาวิทยาลัยระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีความพร้อมมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ความท้าทายที่ต้องเผชิญในการเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยรัฐบาลคือ เรื่องการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยเอกชน คือ ความยากในการทำสมาธิเนื้อหาของวิชา เมื่อวิเคราะห์ตามผลที่ปรากฏอาจวิเคราะห์ได้ว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีความพร้อมทางด้านบรอดแบนด์ มีสัญญาณ อินเทอร์เน็ตที่ดีกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลสังเกตได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่เห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับเปอร์เซ็นต์ของการลงทะเบียนระดับปริญญาตรีในหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์อย่างน้อยหนึ่งหลักสูตรเพิ่มขึ้นจาก 8% ในปี 2000 เป็น 20% ในปี 2008 (Radford & Weko, 2011) การศึกษาปี 2013 ศูนย์วิเคราะห์ และวิจัย (ECAR) ได้ศึกษา e-learning ใน

ระดับอุดมศึกษา สถาบันที่เกี่ยวข้องมากกว่า 80% รายงานว่ามีอัตราการเติบโตที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยมีการเปิดสอนหลายหลักสูตรทางออนไลน์ โดยมากกว่าครึ่งเสนอโปรแกรมทั้งหมดทางออนไลน์ (Bischel, 2013) นอกจากนี้การสำรวจประจำปีที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษามากกว่า 2800 แห่งที่ดำเนินการโดย Babson ศูนย์ Arthur M. Blank for Entrepreneurship ของวิทยาลัย (Allen & Seaman, 2014) พบว่า จำนวนของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรออนไลน์อย่างน้อยหนึ่งหลักสูตรเพิ่มขึ้นจาก 411,000 คนเป็น 7.1 ล้านคน ในปี 2013 (Van Rooij & Zirkle, 2017)

3) วิธีการเรียนรู้ออนไลน์ที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด ส่วนใหญ่ (69%) ชอบการบรรยายที่บันทึกไว้ล่วงหน้าซึ่งอัปโหลดไปยัง Google Classroom และ YouTube เมื่อเทียบกับวิธีอื่น ๆ อาจเป็นไปได้ว่าวิธีนี้ทำให้นักศึกษามีเวลาฟังการบรรยายก่อนเข้าเรียน นอกจากนี้สำหรับนักศึกษาที่ประสบปัญหาการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เมื่อการบรรยายถูกบันทึกไว้ล่วงหน้าจะช่วยให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียนได้ในกรณีที่การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตลดลงในขณะที่เรียน วิธีนี้ยังช่วยให้นักศึกษาสามารถเล่นการบรรยายที่บันทึกไว้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ในทางกลับกันการเรียนแบบถ่ายทอดสดตรงตามเวลา เป็นวิธีการเรียนรู้ออนไลน์ที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะนักศึกษาบางคนมีปัญหาในการเข้าเรียนในเวลาที่กำหนด สาเหตุที่เป็นไปได้อื่น ๆ อาจเป็นเพราะสมาร์ตโฟนไม่มีความสามารถในการจัดเก็บข้อความเสียงทั้งหมดได้ เช่น WhatsApp เนื่องจากข้อจำกัดของ WhatsApp อนุญาตให้มีการสื่อสารสองทาง

ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาทุกคนในกลุ่ม WhatsApp บทเรียนจึงมักถูกขัดจังหวะโดยคำตอบหรือคำถามจากนักศึกษาก่อนที่อาจารย์จะจบบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Ellen Chung (2019)

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาพบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักศึกษาระบุว่าหากเลือกได้ไม่ต้องการเรียนรู้ออนไลน์ต่อไปในอนาคต โดยมีเหตุผลว่าผู้สอนขาดการรับรู้ถึงความไม่เข้าใจของนักศึกษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้า การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาซึ่งสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว การไม่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการไม่สามารถจัดตั้งกลุ่มการศึกษที่นักศึกษาเคยชื่นชอบมาก่อน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการทดสอบความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครท่ามกลางการระบาดของไวรัสโควิด-19 พบว่านักศึกษามีความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับสูงดังนั้นจึงสามารถจัดการเรียนรู้ได้เพื่อให้การศึกษามีความต่อเนื่อง โดยวิธีการที่นักศึกษาต้องการมากที่สุดในการเรียนรู้ออนไลน์คือ แบบวิธีการอะซิงโครนัส (asynchronous) อาจารย์ใช้สไลด์ PowerPoint ที่บันทึกไว้ล่วงหน้าพร้อมเสียงพูดและอัปโหลดไปยัง YouTube และ Google Classroom ดังนั้นจึงเป็นแนวทางวิธีการสอนออนไลน์ให้อาจารย์ได้นำไปประยุกต์ใช้ สถานการณ์นี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพขึ้น

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการนำวิธีการเรียนออนไลน์ในรูปแบบวิธีการเชิงโครงข่ายและวิธีการอะซิงโครนัสมาประยุกต์ใช้ โดยมีการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ออนไลน์ให้ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการทั้งของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน รวมถึงลดความท้าทายที่นักศึกษาต้องเผชิญในการเรียนออนไลน์ให้น้อยลง เนื่องจากในอนาคตการเรียนรู้ออนไลน์จะกลายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก แก้วทอง. (ม.ป.ป.). *กระบวนการจัดการเรียนการสอน E-learning แบบออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2563 จาก <https://sites.google.com/site/kamonchanok561031350/krabwnkarca-dkar-reiyn-kar-sxn-e-learning-baeb-xxnlin>.
- กรุงเทพธุรกิจ (2563). *ไวรัสโคโรนา (COVID-19)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/871151>.
- จิระวัฒน์ ยุวอมรพิทักษ์. (2544). *ลักษณะการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภมาส ทองใส. (2535). *ลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกโรงเรียน)*, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวคนธ์ วงศ์ศุขชัยนิมิต. (2546). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)*, บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Chung, E., Noor, N. M., & Vloreen Nity Mathew. (2020). Are You Ready? An Assessment of Online Learning Readiness among University Students. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 9(1), 301-317.
- Hung, M. L., Chou, C., Chen, C. H., Own. Z. Y. (2010). Learner readiness for online learning: scale development and student perception. *Computers & Education*, 55(2010), 1080-1090. Doi: 10.1016/j.compedu.2020.05.004.
- Tam, G. & El-Azar, D. (2020). *3 ways the coronavirus pandemic could reshape education*. The World Economic Forum COVID Action Platform. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/3-ways-coronavirus-is-reshaping-education-andwhat-changes-might-be-here-to-stay>.